

IZJAVA VSAKI DAN

Kedi ob nedeljih in praznikih ob 5, ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Prenaslančno štev. se prodaja po 2 nr. (6 stot.) v mnogih trgovinah v Trstu in okolič. Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Šežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarelo štev. po 5 nr. (10 stot.). **OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE** v dirokost 1 mm. OENE: Trgovinske in obrtnic oglase po 8 st. mm, umetnica, zahvale, poslance, oglase denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K. vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 2 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inseratni oddelok uprave "Edinosti". — Plačuje se izkušeno le upravi "Edinosti".

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorje.

V edinosti je moč!

Brzjavne vesti.

Konstituiranje "Slovanskega centra".

DUNAJ 29. — "Korresp. Zentrum" je priobčila komuniká, da ce je danes konstituirati "Slovenski centrum". Nova skupina obstoji iz "Jugoslovanske Zveze", češko-katoličkih nacionalcev in Stro-Malorusov. V predsedstvo so bili izvoljeni dr. Hruban, dr. Ivčevič in dr. Šušterič. "Slovenski centrum" steje 58 členov.

Vojni minister Schönaich odstopi?

DUNAJ 29. — V parlamentarnih krogih se nrijo govorice, da odstopi vojni minister Schönaich. — Njegov naslednik postane baje sedanjši minister za deželno brambo Georgij.

Ogrski državni zbor.

BUDIMPEŠTA 29. Zbornica je nadaljevala razpravo o predlogi davčne reforme. Posl. Schaffert (neodvisna levička) je predlog odklonil, češ, da bi bili mali kmetovalci močno oštrogovani. Govorilo je še več govornikov, nakar je bila razprava prekinjena. — Prihodnja se je intri.

BUDIMPEŠTA 29. Vojni odsek bo imel 4. februarija sejo, na kateri bo razpravljal rekrutno predlogo.

Bančni odsek.

BUDIMPEŠTA 29. Bančni odsek poljske zbornice je imel danes popoludne pod predsedstvom grofa Teodora Bathorya-sejo. Govorili so ministarski predsednik dr. Wekerle, poročevalce Ludovík Holló, poslanec Babocsay, Teleky in Ugron. Odsek je potem na predlog predsednika sklenil, da bo imel prihodnjo sejo koncem meseca februarja. Na tej seji naj poročevalci predloži svoj obrazložbeni predlog in na tej seji se prične tudi meritornična razprava o načelnem delu bančnega vprašanja.

Iz potresnega ozemlja.

MESSINA 29. Sinoči in danes zjutraj je bilo tukaj več močnih potresnih sunkov s podzemskim bobnjenjem. V ulicah, ki vedijo na kolodvor, se marljivo razkopuje. Tukaj je slabo mrzlo vreme.

BRANCALEONE 25. Danes ob 4. uri 45 minut je bilo čuti tukaj kratki potres.

Nova vlada na Kubi.

HAVANA 29. Novi predsednik Gomez je bil slovensko umeščen na svojo novo službo, zato so odpotovali dosedanji ameriški guverner Magoon in vsi uradaiki provizorične vlade.

Cile.

NEW-YORK 29. Glasom brzjavne vesti iz Valparaisa, je čilenska eskadra, ki se nahaja sedaj v Magelhaesičini, prejela povelje, naj odpiuje na sever.

Revolucija v Perziji.

TEHERAN 29. — V južni Perziji so izbruhnili veliki nemiri. V Širasu je množica oplenila šahovo banko.

Francoska zbornica.

PARIZ 29. — Zbornica je razpravljala interpelacijo glede kaznovanja petorice častnikov posadke v Laonu, ker so se udeležili službe božje v atonici, ter gleda prepovedi, dane vojakom v več posadkah, da ne smejo obiskovati katoliških klubov.

WASHINGTON 29. Pomorski oddelek je razpisal natečaj za gradnjo stolpa za

PODLISTEK.

Povest iz gorskega življenja češkega ljudstva
Spisala Karolina Šveta. — Iz češčine prevel F. P.

Vendulka je naenkrat nehala s svojim jokavim in nemim samogovorom. Teta se je namreč ustavila, in ona, ki je korakala po ozki stezi tik za njo, se je tudi morala ustaviti. Stara Martinka je nekaj privlekljala iz žepa in tako tiso zaživila, kakor ptič bogovek tam nad vejam. Pazno je prisluškovala tja v daljavo, od koder se je za hip ravno tako pritajeno in zategnjeno odzvalo. Teta je zarajala.

— Stari Matouš čaka še vedno name, je zašepetal Vendulki, — vedel je, da pride, če bi tudi ogenj deževal. Res je, da se samo name lahko popolnoma zanaša; tega ni reklo kar tjavendar. Toda sedaj se moravi požuriti, da naju ne bo čakal predolgo.

Stara Martinka je pospešila korake v taki meri, da se je morala Vendulka oprijemati njene krila, sicer bi jo bila takoj

brezični brzjav, ki bi bil v zvezi z ledijami in brezičnimi postajami v delavi 3000 milij v okrogu.

Rim 29. Stalni odbor mednarodnega poljedelskega zavoda se je po počitnicah danes zopet sestal.

Lisbona 20. V neki tovarni olja blizu Abrantesa se je pripetila eksplozija, vsled česar je bilo ranjenih mnogo delarov.

Kairo 29. V nekaterih mestnih delih je obolelo mnogo osab za osepmicami. Bolezen se zelo razširja. Oblasti so ukrenile potrebne odredbe.

Rusija.

PETROGRAD 29. — Finski deželni zbor je sklican za 3. (16.) februarja v Helsingfors.

JEKATERINOSLAV 29. — V rudniku Serbina je velik kos ledu pal na rudarje, ko so se spustili v rov. Pet oseb je bilo usmrtenih, 22 pa ranjenih.

ASABAD 29. — Roparji so iz nekega poštnega voza ugrabili 469.000 rubljev.

Avtstrijski državni zbor.

DUNAJ 29. — Med došlimi ulogami se nahaja nujni predlog posl. Erba in tov. glede narodostnih razmer na Češkem. — V tem predlogu se pozivajo vladu, naj ista takoj predloži zbornici zakonske predloge glede ureditve narodnih razmer, ki naj takoj o teh načrtih preide na prvo čitanje ter jih vključe odseku obstoječemu iz 52 členov. Nadalje se nahaja nujni predlog posl. Conci in tov., naj se prine prvo čitanje vladne predloge glede ustanovitve samostojne pravne fakultete z italijanskim učnim jezikom, ter nujni predlog posl. Češa in tov. glede najnovejega poštnega odloka.

Zbornica je nadaljevala razpravo nujnih predlogov glede narodnik razmer na Češkem.

Zbornica ni nobenemu šestorice nujnih predlogov tičičih se čeških stvari, priznala nujnost v vseh čitanjih vsprijela predlog posl. Stojana, da se podaljša doba veljavnosti opravitev pristojbin in kolektorine za jubilejne ustanove.

Med došlimi ulogami je vnovič več nujnih predlogov. Prihodnja seja v sredo.

Ne v „Ljubljano“ ampak na Jadran!

Italijani nam sporočajo — ne vemo, kolikokrat že — da njim ne treba paktirati se Slovenci, ker da jim ni sile, da bi potom koncesij prihajali do svojega "prava". Žejnimi je danes vsa Italija in to res ni malo. Ali, vželic vsem presijam iz Rima, vželic vsej veliki solidarnosti in bučni sentimentalnosti italijanskega naroda je naša irredenta doživelna z vseučiliščnim vprašanjem gremko razočaranje. In zastonj bo trud stilistem okcio "Indipendent", kajti italijanski obroč se mora zlomit. — Ali lonec ob kamen, ali kamen ob lonec — vsakdar bo huda za lonec — pravi hravski pregovor. Kako se razbiže ta — recimo tako — laški lonec, to je nam vsejedno. Glavno za nas ostaje to, da italijanski vseučilišče ne postavi svojih temeljev v tem mestu poprej, nego bodo izpolnjeni vsi pogoji, ki jih stavljamo mi.

Nikakih transakcij! — nam sporoča "Indipendent". A iz čete italijanskih in po-

izgubila izpred oči; starka je tako moško korakala, da jo je ona komaj dohajala. Kot bi trenil, sta dospeli k visoki poraščeni skali. Vendulka je mislila, da jo obideta, a Martinka je kar pričela lezti proti vrhu, kakor divja koza, s katero je primerjala starega Matouša; zopet jo je Vendulka komaj dohajala. Nista lazili dolgo, naglo sta krenili v stran, drevje se je pred njima porazgubilo in dospeli sta na mal prostor, v čegar sredi se je nekaj zgenilo kakor moška postava. Bil je to star Matouš, ki je vstal iz trave, kjer je ležal in čakal na danes tako počasno dohaško. Ko je slišal, kako je zašumelo v grmovju, je povlekel iz-pod svoje suknje veliko culo in brzo zapazil, da prihajata iz gošča dve ženski mesto ene same. Takoj je spustil culo iz roke in hitro segel v nedrije. Vendulka se je vsa prestrašena skrila za hrbet svoje tete: v roki se mu je zasvetila pištola, ki jo je pomeril naravnost proti njeni glavi. Kdo ve, kaj bi se bilo lahko zgodilo, ako bi ne bila Martinka takoj priskočila k njemu in mu pojasnila, katero pomagalko si je danes privela seboj. Vsaj Vendulka si je mislila tako trosčo se po vsem telesu.

Zasmeljal se je Vendulki stari tihotpec, ker se je tako ustrašila in jej podal svojo kakor rog trdo desnico v pozdrav,

italijančenih trgovčičev makeronov in drobnejše robe, gremi komično: pojrite a Lubiana! Istodobno se je razil žolč nekemu moretu na galeriji mestnega sveta, da grmi ta prepričani — sluga: a Lubiana, a Lubiana!

Da ni sin Garibaldija ostarel na takov krik iz Trsta bi vstalo vsaj pol Italije, da nas trža Slovane potisnejo vsaj do Ljubljane. Ta pa ostaja vse na papirju in krik odnaša kraska burja, da mu ne ostaja niti odmeva. Kateri naših dobrodušnežev, ko je prečital mestne novine, jih cdiaga nemarno: "Bab — to so epizode dnevnje borbe. Ali kričačev ne treba jemati resno, ker pes, kadar laja..."

In res: mi vse začenjamо gledati v svojih sosedih dobodušne bufonske tragedike in ko ropotajo, se jim mi smejemo.

"Ni transakcij!" — kliče "Indipendent", ker bo to imponiralo onim na drugi strani morja, ko prečitalo to, "A Lubiana!" kriče slovenski svetovalcem, ko ti poslednji v mestni dvorani tišči večini v golo gremko kroglico: "Trst ni samo italijansko mesto!"

Lassè pur che i canti itd. kriče italijanski in poitalijančeni kramari, ko hočejo zlomiti borbo slovenskih trgovcev za pravo in spoštovanje svojega jezika! Ia veste-li, kaj se dogaja? Da Italijani vedno zmagujejo. Da resno trdim: Italijani vedno zmagujejo! To je: vsikdar nas prekrivajo: v mestnem svetu, v zadruži trgovcev, v učinu.

Mari pa so nas s tem potisnili iz Trsta, so nasli odpravili v Ljubljano?! Hic Rhodus! A mi tudi ne zahtevamo družega. Mi smo skromni in ne trebamo hrupnih zmag. Mi se za sedaj zadovoljujemo s tem, da Italijani mnogo kriče, ko smo mi samo črnili. To ni ne znak naše slabosti, ne njihove jakosti.

Da pa nam čitatelj ne bi zameril, ker nanizujemo tu te pomislike brez zvez, vrzimo jedno nit in razvrstimo svoje misli!

Italijani so — rekli smo s početka — doživeli se svojim Trieste o nulla veliko razočaranje, da-si jim je knomovala velika diplomacija in La Nazione. Ali oni, v mrzlici in razjarjenju, butsjoči z glavo ob zid, kriče enomer: s češči in ne more biti dogovorov! V zadruži jestvinčarjev, kjer Slovenci po pravici zahtevajo za-se ravnopravnost, jih Italijani žalijo, zasmehujejo, počenjajo proti njim nezakonitosti in nasilje. V mestnem svetu imajo za naše predstavitelje, kakor vedno, samo žaljen in žaljen. Z eno besedo: naši Italijani so koncentrirali ta svoj ogrom proti nam in ko bi moral priti k pateti, nore in nam napovedujejo "sveto vojno".

Pa dobro je, ako ne more biti drugače, boriti se hočemo tudi z blažencami. Pravica samoobrane se more rabiti tudi proti neodgovornim blažencem. Ali Italijani naj si zapomnijo — sko se jih Bog usmili s kaki lacidis intervallis — da se bomo mi branili brez pardona. "Ni transakcij!" — so kričali nam tudi, ko so nam hoteli usiliti znano volilno reformo. Pa je vendar došlo do transakcij!! Poprej nam niso hoteli pričestiti — če le možno — niti jednega mandata, potem pa so nismo podpisali, da jih dobimo — dvanašt! Kako bodo govorile številke predstoječega volilnega akta — vedeemo.

A gospoda italijanski trgovci? Chi vivrà

ali njej ni bilo do smeha prav nič; tresla se je še vedno, kakor bi bila gledala smrti naravnost v oči. Obotavljajo se je samo dotaknila njegove roke, na kar se je jih znova smejeti, češ, njena teta je vsa druga dekllica nego ona; take ženske se ne rode več.

Medtem je Martinka pobrala tihotapečno culo, jo skrila v jerbas in na njem vse tako nakitila, da ni mogel noben človek vse svoje življenje spoznati, da je v njem še kaj drugega nego samo maslo. Jerbas seveda ni izročila nečakinji; bala se je, da bi zopet napravila kako nerodnost, ko pada že v omedlevico, če potegne kdo iz nedrij košček žežeza in je ga počaže. Stari Matouš je Martinki k vsemu počivalno pritrjeval in je vedno zagotovljajal, da obesi vse na klin, ko bi ona nehalo prihajati njegovim ljudem naproti; pripomnil je tudi, da je danes ni treba blaga nikam nositi, ker pride zvečer ponj platnar iz Rychnova, ki ga ima poslati k neki gošči tovarnici, katera se je bila s tihotapci zmenila za nekoliko svilenih oblek, namenjenih njeni hčeri za balo.

Se ni bil stari Matouš prav izrekel svojih besed, ga že ni bilo več videti; izginil je tako naglo, kakor bi ga bila posrla skala, na kateri je stal. Zopet se je

NAROČNINA ZNAŠA

za vse leta 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na začetku brez dopisanje narocnine, se uprava ne izira. Narocnina na nadeljko izdaja "EDINOST" stane: letne 24 K, pol leta 12 K. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilno pismo se ne sprejema in rokopi se ne vrajajo. UREDNIŠTVO: elca Giorgio Galatti 18 (Naredil dom) Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konzorcij lista "Edinost". - Natisnila tiskarna konzorcija lista "Edinost" v Trstu, ul. Giorgio Galatti 18. Počno-hrvaškični račun št. 241-652. TELEFON II-137.

vedra! Vsekako bo naloga naše rodoljubne okolice in vseh Slovanov Trsta, da čim prej, jaka hitro, tudi mi in ne samo naši otroci doživimo dan, ko bodo gospoda italijanski trgovci tudi javno — in ne samo v svojih trgovinah — prisiljeni priznavati v resnici senza li zakaj... se ne gredale v Trstu!

Onim pa, ki nam tudi z občinske galerije kličejo! pojrite v Ljubljano! — odgovorili smo že večkrat. Samo nekoliko potrješnja! Te dni ste rekli, da v Trstu ni Slovenec razum peščice brezpravnih forestorov. Predvčerajšnjem je vaš Ricchetti moral "priznati, da nas je vendar — 10%. Malo sicer, ali nekaj vendar. Eggur si močne. Morda pride čas, ko boste priznavali tudi našo trejtino prebivalstva. Ali naš boste tudi potem pošiljali v Ljubljano?

Vi nam kliče zasmehovaje: v Ljubljano! Naš narod vam odvrača s pesnijo: na Jadran! (D

slovenskega čtiva pa je križ — so nam rekli — ker vi Slovenci nimate, izvzroči par kapitalističnih glasil — nič primernega za našo čitalnico! (Italijanski nacionalistični in kapitalistični listi pa so bili priznani čtivo za delavce!) Ker pa tu ni politično — pač pa mejnaročno društvo, bo najboljše, da opustite še ono malo narodnega šovinizma, ki ste ga prinesli s seboj!! (Nu, to je stara pesem: le slovenski delavec naj dokazuje svoje mejnaročno mišljenje s tem, da se izsverja svoji narodnosti!!)

Da-si priprosti ljudje, smo takoj umeli, kako italijanski sodrugi umevajo internacijonalizem! Ko smo hoteli plačati tedno, smo govorili slovenski (saj smo bili v društvu, ki baje deli vsem enake pravice!) A v odgovor smo dobiti robote: Non e apissosčavo!! Ko se je imela obhajati prva slavnost tega "mejnaročnega" društva (kar bi se bilo imelo vršiti ob prvi obletnici po ustanovitvi) smo se mi slovenski udje dogovorili, da bodi slavnost govor v italijanskem, slovenskem in nemškem jeziku, a naša dva odbornika, pok. Andrej Benčina in še živeti Ivan Pirih, sta našo željo izrazila v skupni seji (nemška zastopnika sta izrazila slično željo). Kakor da ga je pitil gad, je skočil predsednik po koncu in rekel doslovno: "Il discorso si fara in lingua italiana scilanto — altrimenti il discorso — non si fara! (Govor se bo držal le v italijanskem jeziku — drugače sploh ne bo govera)!"

Sklicevaje se na mejnaročni značaj društva so naši in Nemci ostali pri svojih predlogih — Italijani pa so jim v javni seji očitali — narodni šovinismus (!) in konečno se res ni govorilo!!! (Stara pesem: če italijanski socialist zahteva prednosti svojemu jeziku je to — internacijonal; če pa slovenski delavec zahteva le jednako pravo za svoj jezik, je to — narodni šovinismus!)

Uvideli, da ima "internacijonalizem" služiti le Italijanom, in prepričani, da je to le nova past, v katere hočejo loviti slovenske masse, da jih na ta način tem lagje potujijo — smo mi priprosti delavci korporativno izstopili v povedali slovenski javnosti, kako Italijani umevajo mejnaročnost! Ta začetni korak pok. Učekarja in sodrugo je odpril oči našim delavskim masam in ta korak je bil in je vzrokoma, da se naše masse vedno bolj odvajajo rudeči "internacijonal".

Oni dub, ki je vladal v "Confederazione", voda v ul. Boschetto še danes in bo vladal vključno temu, da je par naših akademično izobražencev vstopilo tja.

Najnovejši sodugi se prepričajo v kratek, da je razum Pagninijem na prvem mestu italijanstvo in šele daleč za tem prihaja italijanski — "internacijonalizem"!

Kakor smo bili razočarani mi pred skrajnostojstjem, ravn tako bodo razočarani novi rudeči apostoli. Razlika bo le ta, da smo mi kakor delavci pozneje popravili pogreško — dočim akademikom stvar ne bo tako lahka.

Ideja socijalizma je vzišena. Krist sam je bil naši socijalist v najplemenitejšem ponenu te bavede. Tržaški socijalizem je la kaškatura pravega internacijonalnega socijalizma! Krinka je te, pod katero se je in se skuša loviti slovenske duše, ki so uboge na duhu — ali pa one, ki prodajajo svojo narodnost za kakorino si budi udobnost!!

Vi doktorji in pismouki — ostanite le lipo tam — mi reveži pa ostanemo zvesti novi slovenskega naroda in bojevniki.

Ko pa spoznamo, da so naši sosedje poslali ročenki internacijonalcem (Kar se ne zgodi nedar!) — postanemo tudi mi vsi — rudeči Misije!

Narodni šovinist.

Vseučiliščno vprašanje.

Pravo stališče.

Naši vseučiliščniki so imeli — kar smo že javili na kratko — predvčeršnjim na menu te bavede. Tržaški socijalizem je la kaškatura pravega internacijonalnega socijalizma! Krinka je te, pod katero se je in se skuša loviti slovenske duše, ki so uboge na duhu — ali pa one, ki prodajajo svojo narodnost za kakorino si budi udobnost!!

Torej "junctum". — Naravno, da naš "junctum" peče gospodo Italijane, katerim je naša takтика "poco generosa", ali mi ostajamo pri svojem: nočemo privočati drugim nekaj, cesar trebamo tudi mi, a se nam ne privoča. Retorično je lepo povedano, da Italijani morajo takoj dobiti svoje vseučilišče, ker da so jim na razpolago knjige, profesorji, tradicije in marsikaj, docim mi Slovenci da nismo še — zreli za vseučilišče, pak da je zato naš "junctum" dokazom "malenkostne zavesti in nič drugtega".

Ali pa smo mi kriji, da moramo računati s politiko dunajske vlade, s politiko Nemcev in Italijanov ko gre za kulturna vprašanja?! In potem: ali niso ravno Italijani spravili iz svoje kulturne zahteve eminentno politično vprašanje z famozno parolo "Trieste o nulla"?! — Ali Italijani nam edgovarjajo: tu ni politike! Kaj pa, ko mi zahtevamo žudiskih šol v Trstu?! Odrekajo nam, ker je ta po sredi — politika... poznani agitatori slavi".

Sicer pa je to že lepo izkovo in izlačeno. Zatem je dalje dokazovati Italijanom, da smo mi prisiljeni v takto, ki smo si jo izbrali ravno zato, ker "Trieste o nulla" zveni bolj kakor politična, nego li — recimo — kulturna fraza. Mi bomo raje krajši, koncizni, pa bomo — dokler se Italijani ne premisijo — na "Trieste o nulla" odgovarjali z — "junctum". Naj bodo torej naši sosedje tudi nadalje idealni, mi hočemo biti — praktični!

Italijanska pravna fakulteta.

Del južnotirolskih italijanskih listov, ki so bili v začetku proti ustanovitvi italijanske fakultete na Dunaju, je pričel sedaj priporočati predlogo, češ, bolje je Italijansko juridično fakulteto na Dunaju, nego nobena. — Med temi listi se odlikuje "Trentino", ki je med italijanskimi listi eden glavnjejih.

Položaj v Avstriji.

Redkokedaj je bil notranji položaj v Avstriji tako negotov in zamotan, kakor je to sedaj. Narodno vprašanje, v prvi vrsti češko-nemški spor, je stopilo v ospredje in ovira delovanje parlamentarnega ministerstva ter onemogočuje rešitev raznih kulturnih in gospodarskih vprašanj. Ministerstvo Bienerth so trudi na vse možne načine, da bi uravna pot, ki vodi do parlamentarne vlade. Prvi poskus je bil češko-nemška anketa, ki se je izjavila, ker so jo Nemci enostavno preprečili s tem, da so že vnaprej stavili zahtevo, ki je bila za Čehske absolutno nevprejemljiva. — Po tem nevsepu se je mislilo, da poda bar. Bienerth svojo ostavko, kar se pa ni zgodilo.

Poskusiti hoče še enkrat svojo srečo s tem, da predloži dne 3. februarja zbornici nov jezikovni načrt za Češko. Uprgne, da se ta poskus posreči, je zelo majhno, ker si stope zahteve Čehov in Nemcov v dijamentalem nasprotju. Glavna češka zahteve, da se tudi češčina uvede kakor notranji uredni jezik, zadene pri vseh nemških strankah, razen socijalnih demokratov, na nasjodločnejši odpor in vsa akcija bo seveda brezvsečna. Baron Bienerth bo moral potem izvajati konsekvenco in odstopiti ter prepustiti vse del svojemu nasledniku. Druga posledica bi bila odgovoden ali razpustitev drž. zbora. Do tega menda ne pride, ker bi se vlada s tem niti za las ne približala rešitvi iz ta zagate. Vse je odvisno od Nemcov. Ako se dalo preprečiti, da so nehalo tisti časi, ko je užival njihov jezik privilegije na škodo drugih, ako prizna tudi drugim narodom pravico posluževati se svojega jezika ne samo na zunaj, marveč tudi v notranjem uradnem poslovanju, le potem je upati na mirno rešitev narodnega vprašanja.

Uplivati na to je dolžnost vlade, če pa nima poguma v to, nje izvaja posledici ter odstopi. Tudi će pride do rešitve češko-nemškega spora, s tem se ne bo rešeno narodno vprašanje. Potem pride na vrsto Jugoslovani, ker rešitev jugoslovenskega vprašanja sila vedno bolj na površje.

Vsekakor je položaj resen in odločitev prineseo že bližnji dnevi.

Hrvatska.

Zoper dva novi madjarski šoli na Hrvatskem.

"Hrvatska" poroča, da se v Djakovštini zoper otvorite dva novi madjarski šoli, tako da bodo v kraju, v katerem ni bilo doslej splet nobene madjarske šole, kar naenkrat štiri madjarske šole, in sicer v Djakovu, Ivanovcih, Selch in Drenji. Doslej je bilo pod baronom Rauchom ustanovljenih 36 novih madjarskih šol.

Rusija.

Ruski patrijarhat.

Le Petrograda javljajo, da je ruski sinod naprosil carja Nikolaja, naj svojim ukazom zoper obnovi stari patrijarhat, ki ga je car Peter Veliki odpravil. Ko bo patrijarhat obnovljen, se sestane cerkveni zbor, ki se bo bavil z reformo ruske cerkve.

DOGODKI NA BALKANU.

BOLGARIJA.

SOFIJA 29. Od kompetentne strani se kategorično dementuje poročila listov, da je avstroogr. diplomatični agent, odpoljanec grof Thura ministru za upanje stvari napovedal kolektiven korak Avstro-Ogrske, Nemčije in Italije glede turško-bolgarskega sporazuma.

SOFIJA 29. "Večerni Pošta" poroča iz obmejnega kraja Caškova, da se je v okolici Kirešali zbral že 6000 mož turških čet, katerih gibanje se z bolgarske strani vidi. — Doslej ni prišlo na meji do nikakogega spopada.

Bolgarsko-turška pogajanja.

CARIGRAD 29. "Jeni Gazeta" piše, da ni že znano, da kaj da je porta sklenila glede 100 milijonov frankov, ki jih Bolgarija v sledovi korakov vlasti ponuja Turciji kakor najvišo odškodnino, ki jo zamore dati. L' st dostavlja, da so finančne skupine, na katere se je Bolgarska obrnila, izjavile, da finančni položaj Bolgarske ne dovoljuje posojila, ki bi presegalo 115 mil. frankov.

CARIGRAD 29. List "Labah" dementuje vest, da so bili v drinopelskem vilajetu

pozvani pod orožje redifi. Neka brzojavka lista "Tania" iz Drinopela poroča, da je Bolgarija odpustila del obmejnih čet.

Bolgari za svoje vojake.

Po vseh mestih Bolgarske so se osnovali odbori, ki pobirajo prinese za rodbine onih vojakov, ki se nahajajo sedaj na meji. **SOFIJA** 29. Vlada je v področju 8. pešdivizije prepovedala izvajati živila, ker se je opažalo, da so turški emisari skušali kupiti in odpeljati v Kerdalski okraj velike možnine živil.

SRBIJA.

BELIGRAD 29. Ker ni slavnostni odbor arbskih akademikov pozval na ples avstro-ogrskoga odpoljanca grofa Forgacha, izostali so s plesa vsi diplomični razun bolgarskega in ruskega. Navzoča sta bila kralj in prestolonaslednik.

BELIGRAD 29. Predsednik staroradikalne stranke in bivši ministerski predsednik Pašić odpotoval na Riviero, kjer ostane več časa. Namestoval ga bo Protić.

TURČIJA.

Železnica Monastir - Valona.

CARIGRAD 29. Po nalogu neke italijanske finančne skupine je nekoliko inženirjev iz Milana odpotovalo v Monastir, da prično z preddeli za železnico in Monastirja v Valono.

Iz Macedonije.

Berolinska "Vojs. Zitong" poroča iz Soluna, da se kmetsko prebivalstvo oborožuje. Vlada meni, da je sedaj v Macedoniji dovolj čet, da preprečijo izbruh revolucionarnega gibanja. Vrh tega je dobro oboroženo tudi mohamedansko prebivalstvo.

Turška zbornica.

CARIGRAD 29. Ker ni zbornica doslej še ničesar storila, se opaža nasproti njej neko nezadovoljstvo. "Jeni Gazeta" je danes o tem priobčila članek.

DROBNE POLITIČNE VESTI.

Ruske čete zapuste Kreto. — V Carigradu so se razširile govorice, da se ruska posadka na Kreti pripravlja na odhod.

Pojačanje beneških utrdb. — Milanski "Secolo" poroča iz Benetk, da se pri tamšnjem ravnateljstvu trdnjavih gradenj izdelujejo načrti za razne nove utrdbe. Trdnjave S. Martino in Vistolada se pojajo, v dolini reke Perino se izvedejo nove utrdbe, pri Mestri se zgraditi trdnjava.

Grški ministarski predsednik odsotni. Iz Atan poročajo, da je grški ministarski predsednik Theotekis izjavil, da odsotni, ko se reši krečansko-vprašanje bodisi na eni ali drugi način.

Dnevne vesti.

Danes zvečer se vrši v veliki dvorani „Narodnega doma“ ples pekovskih pomočnikov. Začetek ob 9. uri zvečer.

Novi predsednik avstrijskega Ljuda postane, kakor se zatrejuje z vso gotovostjo bivši železniški minister dr. Derschatt.

Nova formula. V včerajnjem članku pod tem naslovom, in sicer v prvem stavku zadnjega odstavka četrtne kolone je izostala besedica "sicer", kar jemlje smisel vsemu stavku, se po rokopisu glasi: "Če italijanski sodrugi hočejo pokazati svojo ljubezen do naroda s tem, da podpirajo zahteve po italijanski univerzi v Trstu, pa se more zahtevati od slovenskih sodrugov, da bi isto storili, kajti sicer bi ti poslednji pokazali ravno nasprotno od tega, kar hvalijo na italijanskih sodrugi."

Se malo in videli ga bomo! — Kdo je več misil nanj, kdo se ga spominjal?! Pred par leti že ga je bila vzela svetlo-temna noč.

— In od tadaj ni bilo po njem ne duha ne slaha. — Mislio se je, da je izginil za vedno iz zemeljske kroglike.

In sedaj kar naenkrat — kakor bi padel z neba — prihaja kakor "oznanjevalec" mejni naš! — Čez par dni že bo nazuanjal svetu o velikem dogodku ki se bliza. —

Dobiti ga bo po vseh tobakarnah, kjer se prodaja "Edinost", in sicer po šest stotink. Oj pridi "Škrat" presneti!

Umatniška noč. Prejeli smo vspored te plesne "predpustne prireditve, ki bo 6. februarja t. l. v "Nar. domu". Na tem vsporedu se nahajajo najraznovrstnejše tčke za razne okuse. — Kmalu po začetku, ki bo ob 9. uri, bo nastopni sprejet raznih tipov in so-delujočih moči. Zato bi bilo priporočati, da pridejo udeležniki pravočasno v "Nar. dom", da ne zamudi uvodnega sprejeta. Kmalu potem se bo vršil na odru balet deklic s spremjevanjem orkestra. Balet bo vodila g. Danielova. O polunoči bo na gledališčem odra simbolična živa podoba in kasneje še komicni prizor. V tem času se bo razvijalo življenje v sliksarkem in kiparskem ateljeju in v budoarju gledališčne igralke. Seveda ne bo motilo vse to labkonoge mladine, da se bo pridružiti na vabljivih zvokih vojaškega orkestra.

Ko je sobarica včeraj ob 3. uri in pol popoludne pometaла in čistila sobo št. 21, je nakrat zapnila, da je bil v ponocni posodi med krovjo spočetek, ves na drobnih koščih. Prestršena je sobarica letela v prvo nadstropje obvestiti lastnika hotela, ki je potem vso stvar prijavil policiji. Prišel je na lice mesta policijski komisar dr. Trnevec in kmalu potem sodniška komisija. Oblast zasleduje omenjeni par, ki je prenočil v sobi št. 21, nu doslej brez vsepeha.

Koledar in vreme. — Danes: Martina dev. — Jutri: 4. nedelja po 3

bo dišala kapljica finega dolenskega cvička in pa grizljaj pristne

"Tabor" svojo sezono mesečnih poljudnih predavanj za lokovsko ljudstvo,

Tako delamo, tako se gibljemo. Mislimo, da je to pač najboljša metoda, da se postavi Lokavec na odločno mestu med Krasceviter da se dovedejo in absurdum razni predsedki in krive sodbe o naši vasi.

Kar Lokavec, — to mož na svojem mestu!

x Doklade za užitnino. Namaestništvo je dovelilo, da se morejo pobirati na Goriškem doklade na vino in meso in občinske davčnine na použitek piva in alkoholičnih pijač tudi za leto 1909 v izmeri, ki je veljala za leto 1908, to pa le, dokler se občinski proračuni za leto 1909 končajo ne potrdijo. Na ta način se obvarujejo občinski zalogi škode, ki bi jo sicer imeli radi zakasnele potrditve občinskih proračunov.

Kar se tiče davčnin na pivo, ki presegajo znesek K 220, se občinski zastopi opozarjajo, da je ministerstvo notranjih stvari sporazumno z finančnim ministerstvom podaljšalo zadnji rok za dovolitev teh davčnin, ki je bil prvotno doloden na 31. decembra 1909, za naslednjih pet let, to je do konca 1914.

Davčnine na pivo do največ K 220 bo po potreti tudi nadalje dovojival deželni edbor. Uvejanje davčnin na pivo je odvisno od gotovih pogojev in sicer je dočelo nemaestništvo na podlagi razglasila ministerstva za notranje stvari in finančnega ministerstva 22. decembra 1903, št. 53256, da nove občinske naklade, višje od K 220 za hektoliter, se dovoljujejo le za slušaj, da bodo izpolnjeni slednji pogoji:

1. Davčina do K 3 za h. se doveli le v slučaju, ako bodo v kaki občini doklade vseh samoupravnih oblasti (dežele, občine, cestnega odbora, šolskega steta) skupno dosegale vsaj 125 odstotkov vseh neposrednih davkov.

2. Davčina do K 3'40 se doveli le tedaj, če bodo doklade samoupravnih oblasti na vseh izravnih davkih dosegale ali presegale 150 odstotkov istih.

V slučajih, kjer doklade vseh samoupravnih oblasti niso enako razdeljene na vseko vrsto davkov, računati se mora na sledeči način:

V kaki občini iznšajo doklade uvedene na osebnem davku (pridobivni itd.) v občinske, deželne, šolske in cestne lamene 122 odstotkov; na realnem davku (zemljiškem, hišnorazrednem 170 odstotkov). Iz razkaza davčnega urada sledi, da iznšajo odmerjeni eraski osebni davek K 1200 in realni davek K 3000, skupaj K 4200.

Sedaj se računa tako-le: 122 odstotkov ed K 1200 znaša K 1464, 170 odstotkov ed K 3000 znaša K 5100, skupno K 6564.

Druga svota K 6564 (torej 122 odstotkov na osebnem in 15 odstotkov na realnem davku) je prvična dokladi, višje od 150 odstotkov na vseh neposrednih davkih, in tem slednju smo občina uvesti davčino K 3'40 na h.

V industrijskih krajih bi bilo za dolečitev davčnine na pivo potrebno, da si preskrbi od davčnega urada tudi tozaderni razkaz o visokosti davka, na katerem težijo doklade za trgovsko zbornico, po katerem se izvede prej navedeni račun.

Kjer so pa uvedene za cerkvene svrhe posebne doklade, treba je deželnemu odboru navesti odstotek teh doklad, da se zamorcejo pristeti k drugim dokladam avtonomnih oblastev.

Vesti iz Istre.

Javen ljudski shod v Podgradu. V nedeljo dne 31. januarja 1909 bo v Podgradu v "Narodnem domu" ob 11. uri dopoludne javen ljudski shod. Kakor govornik nastopi vel. g. deželni posl. dr. Ivan Poščič, iz Voleškega, ki ob tej priliki razvije program svetega bodočega delovanja.

Ker se bo razpravljalo tudi o drugih raznih točkah, tičnih se gospodarstva našega okraja, se gotovo udeleži tega shoda mnogo ljudstva iz vsega okraja.

Vesti iz Štajerske.

Silni mraz je bil te dni v Ptaju, topomer je kazal do 14 stopinj R pod ničlo.

Vesti iz Koroške.

Observatorij na Obiru. Dunajsko meteorološko društvo zgradi na Obiri v Koroški observatorij, ki bo stal 2040 metrov nad morjem. Observatorij bo imel magnetske in potresne aparate. Opazovanja se bodo redno vodila po leti in po zimi.

Notar v Rožku na Koroškem je postal dr. Robert Baumgartner, notarski substitut v Mariboru.

60.000 krou je našel v Rabiju na Koroškem blapec Franc Prieseneiger leta 1907. Dener je spravil. Sprva ni vedel, kaj početi župnik, potem je pa kupil sestri hišo, drugi sestri pa daroval 10.000 K. To ga je pokopalo. Prijeli so ga in mož je priznal, da je prikril nadbubo. Zdaj sedi v zapori belaškega sodišča. Najbolj čudno je, da se izgubitelj denarja še zdaj ni oglašil. Vsekakor je bil denar dobljen po krivi poti.

Vesti iz Kranjske.

Mesto šolskega zdravnika s plačo X platiščnega razreda je sklenil ustanoviti ljubljanski

ski elčinski svet. Mesto bo zasesti začetkom šolskega leta 1909/10.

Izseljevanje z Dolenskega v Ameriko se je zapet začelo v našem številu.

Razne vesti.

Samomor mohamedanca. V četrtek po noči se je v mestnem parku na Dunaju 15-krat z nožem zabol v prsi mohamedanc, slušatelj na živonozdravniški visoki šoli, Mustafa Furdinić iz Sarajeva. Ta čin je storil pokojnik vsed tega, ker prejel vest, da mu je mati zbranela.

28 dni živ zakopan. — "Berl. Tagblatt" poroča iz Rima o čudežni rešitvi nekega starca izpod razvalin mesinskih. V pondeljek 25. t. m. so karabinieri čuli klicanje na pomoč, ki je prihajalo izpod razvalin neke zgradbe. Prišeli so razkopati in izkopal so Soletnega starca. Starci se je skozi 28 dni branil a korenjem in zelenjavu, a ves ta čas ni bil nicesar.

Pomilovanje reparskega morilca. Cesar je pomilostil Ivana Svetec, ki je v Zagrebu umoril v ospal juvelirko Lavrič in bil obojen na vislice. Kazen mu je spremenjena v 20letno ječo.

MALI OGLASI :
je računajo po 3 stot. besedo; mastno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 stotink. Platite se takoj.

Veliko zaloge razglednic civilnega pogrebala in poroke imam po najnižjih cenah v zalogi ter se prizorčam enajst odjemalcem v mestu in na deželi. Na zahtevo pošljam tudi uzoroke. Anton Nabergoj, Kremanje pri Trstu. (159)

Moške oblike paletots, jope, hlač, srajece prodajo po ugodnih cenah. Blago nakupljeno od furlanov tvrdk. Ulica S. Francesco 4, Stopnice II. Tretje nadstropje, vrtca 17, od 1. do 4. ure. 162

Kdor želi piti naravno istriško vino, naj pride v ulico Media št. 11, kjer se prodaja refosk po 56 stotink in moškat po 54 stotink liter. — Svoji k svojim! 163

Podpisani raznjam slavnemu občinstvu, da je z današnjim dnem otvoril v ulici Fontana št. 14 zalogu in osničo prvega naravnega vina. Kraški teran razprodaja na drobno od 1/8 litra naprej. Priporočevajo se ostajam z odličnim spoštovanjem Josip Furian. 166

Domači zavarovalni zavod išče sposobne potoveljence in posredovalce za zavarovanja. Po sposobnosti dobijo stalno mesečno plačo ter se stalno namestijo. Ponudbe na Inseratni oddelku Edinosti pod št. 167. 167

Maske se dajo v najem. — Velikanska izbera krasnih kostumov, domino. — Ulica San Lazaro 11. 164

Proda se radi smrti dobro upeljana trgovina železnine pri sv. Ivanu poleg Trsta 161

V najem se dajo krasni kostumi domino vseh barv. — Barriera vecchia 13. (169)

Kraški teran in belo vipsavko, prodaja Vincenc Duša, Trst, ul. San Lazzaro št. 22, po 38 stotink liter, in belo po 72 stotink. — Za gostilničarje in krčmarje dogovorne cene. 2003

Išče se uradnik, več slovenskega, hrvaškega in italijanskega jezika v gorovu in pisavi. Naslov pove Ins. odd. Edinosti. 156

Mesto pisarniškega praktikanta ilče mladenič, dober slovenski korespondent, v kakorškoli večji pisarni. Pod ugodnimi pogoji za 3 leta. Naslov pove „Edinost“. 1958

Išče se izvezban, resna korespondentinja za nemško in slovensko (hrvaško) dopisovanje. Prednost imajo prakticirane komptoiristične in one, ki poznajo italijanski jezik. Nastop takoj. Pismene ponudbe na „Edinost“ pod št. 147. (147)

Josip Stolfa mizarski mojster, Trst, ulica Levstikova 8, izvršuje vsakovrstna mizarska dela. 38

Prodam zemljišče, oddaljeno eno uro od Trsta, katero obsega 2 orala. Zraven tega še malo poslopje. Cena K 5000. Ved se poizvle pri Leopoldu Dekleva, Vremski Britof pri Divači. 106

Agenti proti mesečni plači se sprčejmo pri Glavnem zastopu Vzajemne zavarovalnice na Proseku. 120

Zapomnite si dobro. Od 1. januarja 1909 naprej bo slikar e. ektrofotograf JERKIĆ, via delle Poste 10 I. nad., do 9. ure zvečer, kdo se mu prej javi. Telefon 21-42.

5-leten priden krojaški učence, doma iz Ljutomerja na Štajerskem, še mesta pri kaken mojstru. Pojasnila daje J. Freitag, ulici Moreri št. 296 Rojan-Trst. 144

Iščem za sorodnico, 23-letno zdravo, ljubezenivo gospodično, izurjeno v ženskih ročnih delih, tudi malo v kuhihini, značno slovenskega in nemškega jezika, prijaznega vedenja, službo v verni, boljši slovenski družini v Trstu ali v okolici. Ker je dopolnila meščansko šolo, bi dobro v zgojevala v obližnjih jezikih izredeno ji deco ljudskih sol, in bila drugače gospodinji v pomoč. — Pojasnila daje A. v. G. Križaj, župnik v Guštajnu (Gutestein) na Koroškem. 134

ALEKS. FRANC MAYER - TRST
ŽGALNICA KAVE
TELEFON 1743.

Najboljši vir za dobivanje pečene kave.

GIOV. PELLIS, Trst
ulica San Antonio 9, nasproti kavarni
„STELLA POLARE“

Prodajalnica porcelana kamenine in kristalov. Popolne service na univerzitete. — Namizne service na kavo in čaj v bogati izberi. — Raznovrstni krasni predmeti in porcelana in ondervine, kako primerni za darove. — CENE JAKO ZMERNE

Fran Antonič

Trst Campo Belvedere
TELEFON nov. 18-17

GRAŠKE, PRAŠKE in ŠT. DANJELJSKE GNJATI, KRANJSKE in TREVISKE KLOBASE, BOLONSKE NAPOLNJENE NOGE, PRISTNI FURLANSKI SALAMI in vsakovrstna slanina, SPECIJALI ETA KARNIJSKI SIR in vsake druge vrste. PRISINO najfinje ČAJNO MASLO na drobno in debelo. SVEZE SADJE, TU in INOZEMSKA VINA in MERKERI — po NAJZMERNEJŠIH CENAH.

Pestrežba na dom. - Pošiljatve na deželo. - Preprodajalcem posebni popust.

KLOBUČARNA

G. Doplicher

Trst, Corso 34

Klobuki proih tovorn.

Potne in športne kape po : : : zmernih cenah. : : :

V ulici Bachij št. 6

se odpre izključna

zaloga

a prodajo na drobno in debelo

furlanskega vina

lastnega pridelka, slovečki kleti

Beni Bonaparte v Villa Vicentini.

Postrežba na dom.

Za gostilničarje in krčmarje cene po dogovoru.

Restavracija Milano

Trst, ulica Stadion št. 10

Danes zvečer koncert domajskih dam

Prične ob 7 uri. — Vstop prest.

Za obilen obisk se priporoča udan C. Lilič

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

vsiake bolečine

v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Juscher

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. nadst.

V novem kinematografu

„ORFEO“

Trst, via Piazza Piccola (za magistratno palačo, Trst

bo danes in naslednje dni:

Prvikrat v Trstu: Bolnišnica za živali v Londonu. — Marco

Vicconti, zgodovinska drama. — Menjajodi ognjenik, komično.

V soboto 21. in nedeljo 22. t. m. Matineo od 10. do 12. oplotudne.

Prodajalnica manifakturnega blaga

H